

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. birželio 30 d.
(OR. en)

11140/23

ECOFIN 665
UEM 199
SOC 491
EMPL 342
COMPET 686
ENV 765
EDUC 278
RECH 310
ENER 401
JAI 911
GENDER 142
ANTIDISCRIM 136
JEUN 180
SAN 417

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 9832/1/23 REV 1
Komisijos dok. Nr.: COM(2023) 610 final

Dalykas: TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Prancūzijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Prancūzijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos rekomendacija (COM(2023) 610 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį apsvarstė Taryba ir Europos Vadovų Taryba.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. d.

**dėl 2023 m. Prancūzijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m.
Prancūzijos stabilumo programos**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148
straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio
2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES)
Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio
1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241³, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – Priemonė). Pagal Priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisidedama prie ekonomikos bei įtraukaus atsigavimo ir tvarių bei augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma reformomis ir investicijomis siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba pritarė 2023 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytiems prioritetams, grindžiamiems keturiais konkurencingo tvarumo aspektais. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Prancūzija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika ir dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė nuomonę dėl Prancūzijos 2023 m. biudžeto plano projekto. Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. 2023 m. gegužės 16 d. Taryba priėmė Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (toliau – 2023 m. Rekomendacija dėl euro zonos) ir 2023 m. kovo 13 d. – bendrą užimtumo ataskaitą;
- (3) nors Sąjungos šalių ekonomika demonstruoja didelį atsparumą, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi Sąjunga tvirtai remia Ukrainą, Sąjungos ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama neigiamo sukretimų energetikos srityje poveikio tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms mažinimui trumpuoju laikotarpiu ir tolesnėms pastangoms įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Joje taip pat daug dėmesio skiriama Sąjungos konkurencingumo ir našumo didinimui;

⁴ 2023 m. gegužės 16 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 180, 2023 5 23, p. 1).

- (4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „*Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui*“ (toliau – Žaliojo kurso pramonės planas). Žaliojo kurso pramonės planu siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliąjį kursą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo taip pat siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia Sąjungos plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinti prieigą prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir maksimaliai didinant žaliavų perdirbimą. Žaliojo kurso pramonės planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „*Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.*“, kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio Sąjungos ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

- (5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau evoliucionuoja atsižvelgiant į Priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas pastaraisiais metais konkrečioms šalims pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat aktualios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;
- (6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁵ (toliau – „REPowerEU“ reglamentas) siekiama greitai laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie Sąjungos energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. „REPowerEU“ reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Tos reformos ir investicijos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. „REPowerEU“ reglamentu nustatoma naujos kategorijos negražintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

⁵ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

(7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires (toliau – 2023 m. kovo 8 d. komunikatas). Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinės trukmės skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas, ir paragino valstybes nares savo 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų laikomasi Sutartyje nustatytos 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdairaus lygio. Komisija taip pat paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų sukkelto sukrėtimo, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones turėtų tikslingiau taikyti pažeidžiamiems namų ūkiams ir įmonėms. Komisija pareiškė, kad fiskalinės rekomendacijos bus kiekybiškai įvertintos ir diferencijuotos. Be to, kaip pasiūlyta 2022 m. lapkričio 9 d. jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, fiskalinės rekomendacijos bus suformuluotos remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir toliau išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi esamų teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

- (8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Savo pasiūlymais Komisija siekia didinti nacionalinę atsakomybę, supaprastinti sistemą ir labiau orientuotis į vidutinės trukmės laikotarpį, kartu užtikrinant veiksmingą ir darnesnę vykdymo užtikrinimą. Kaip teigiama 2023 m. kovo 14 d. Tarybos išvadose dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, tikslas – teisėkūros darbą užbaigti 2023 m.;
- (9) 2021 m. balandžio 28 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Prancūzija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi to reglamento V priede išdėstytomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Prancūzija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

⁶ Dok. ST 10162/21 INIT; dok. ST 10162/21 ADD 1.

- (10) 2023 m. gegužės 11 d. Prancūzija pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą, o pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį – 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Prancūzijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Prancūzijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Prancūzijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip Prancūzija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Prancūzijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

(12) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Prancūzijos apžvalgą ir 2023 m. gegužės 24 d. paskelbė jos rezultatus. Komisija padarė išvadą, kad Prancūzijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma ir toliau stebimas (nors ir mažėjantis) pažeidžiamumas, susijęs su didele valdžios sektoriaus skola, konkurencingumu ir silpnu našumo augimu, o tai turi tarpvalstybinių pasekmių. Valstybės skola mažėjo nuo tada, kai 2021 m. atsigavo BVP, nors per COVID-19 pandemiją buvo padidėjusi. 2022 m. įvairiomis fiskalinėmis priemonėmis smarkiai sušvelnintas energetikos krizės poveikis, tačiau kartu sulėtėjo skolos mažėjimas. Prognozuojama, kad šiemet ir kitais metais skola toliau mažės, tačiau vėliau vėl pradės augti, jei nebus imtasi politikos veiksnių, ir išliks didelė bei viršys prieš COVID-19 pandemiją buvusį lygį. Vidutinės trukmės fiskalinio tvarumo uždaviniai tebėra dideli. Pastaraisiais metais taikytos politikos priemonės, kuriomis siekiama stiprinti potencialų ekonomikos augimą, galėtų padėti pakoreguoti prognozuojamą valstybės skolos augimą vidutinės trukmės laikotarpiu. Kaštų konkurencingumui padidinti buvo priimta keletas reformų. Jau stebimas nedidelis teigiamas tų reformų poveikis konkurencingumui, o jų visapusiškas poveikis turėtų pasimatyti per kelis ateinančius metus. Be to, numatoma, kad darbo našumui bus naudingos veiksmingai įgyvendinamos planuojamos investicijos ir reformos. Pastaraisiais metais Prancūzijos ekonomika demonstravo atsparumą, o energijos kainų didėjimas kaštų konkurencingumui darė mažesnę įtaką nei kitose euro zonos šalyse. Toliau atsigauant tarpvalstybiniam turizmui ir orlaivių pramonei, kuriuos labai paveikė COVID-19 pandemija, auga ir eksportas. Nors pasiekus COVID-19 pandemijos piką privačiojo sektoriaus skola išaugo, didesnis įmonių skolinimasis vyko kartu augant nuosavam kapitalui ir kaupiant likvidumo atsargas. Dėl aukštų palūkanų normų viešojo ir privačiojo sektorių finansinio įsiskolinimo mažinimas gali būti keblesnis. Politinis atsakas buvo tinkamas, tačiau uždavinių, susijusių su viešųjų finansų valdymu, išlieka. Siekiant toliau mažinti pažeidžiamumą svarbu veiksmingai įgyvendinti neseniai priimtas reformas, konkrečiai viešųjų finansų valdymo reformą ir naują metinio viešųjų išlaidų vertinimo mechanizmą. Abu šie veiksmai yra labai svarbūs, jei norima toliau pažaboti išlaidas ir tvariai mažinti valstybės skolą. Be to, vyriausybė priėmė valstybinės pensijų sistemos reformą, kuria numatoma padėti užtikrinti valstybės skolos tvarumą;

- (13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Prancūzijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 6,5 % BVP 2021 m. iki 4,7 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 112,9 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 111,6 % 2022 m. pabaigoje. 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Pranešime aptarta Prancūzijos biudžeto būklė, nes jos valdžios sektoriaus deficitas 2022 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę, o valdžios sektoriaus skola viršijo Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę ir nebuvo laikomasi skolos mažinimo kriterijaus. Pranešime padaryta išvada, kad deficito ir skolos kriterijai nėra įvykdyti. Be to, vadovaudamasi 2023 m. kovo 8 d. komunikatu, Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų. Vėliau Komisija konstatavo, kad, remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Prancūzija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama 2024 m. biudžeto plano projektą;

- (14) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamos mažinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė šalies vidaus mokesčio, taikomo galutiniam elektros energijos suvartojimui (pranc. *taxe intérieure sur le consommation finale d'électricité* arba TICFE), sumažinimą, o tokios išlaidas didinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė tiesiogines subsidijas dujų ir elektros energijos tiekėjams kompensuoti dėl reguliuojamoms dujų ir elektros energijos kainoms taikytos viršutinės ribos, subsidijas mažmeninių transporto kuro kainų augimui apriboti ir energijai imlioms įmonėms, ir pervedimus mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Tų priemonių išlaidas iš dalies kompensavo nauji mokesčiai, taikomi energijos gamintojų ir tiekėjų nenumatytam pelniui, konkrečiai specialusis solidarumo mokestis iškastinio kuro ir perdirbimo įmonėms ir viršutinės ribos nustatymo mechanizmas, skirtas mažesnių ribinių sąnaudų rinkos pajamoms iš elektros energijos gamybos, taip pat netiesioginės mokesinės pajamos iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų ir mažesnės subsidijos šiems gamintojams, atsirandančios dėl teigiamo elektros energijos rinkos ir referencinių kainų skirtumo. Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynas poveikis biudžetui sudarė 0,9 % BVP. Be to, apskaičiuotosios su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinių priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,5 % BVP, palyginti su 2,6 % 2021 m.;
- (15) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Prancūzijai⁷ 2022 m. pasinaudoti Priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to, Taryba rekomendavo Prancūzijai išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Prancūzijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 43).

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis⁸ buvo remiamojo pobūdžio, t. y. –2,0 % BVP. Kaip rekomendavo Taryba, Prancūzija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Priemonę finansuojamas investicijas. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 0,6 % BVP (2021 m. – 0,7 % BVP). Išlaidų, finansuojamų Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis, ribinį sumažėjimą 2022 m. lėmė ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo sutelkimas į pirmuosius dvejus jo metus. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos turėjo 0,1 procentinio punkto skatinamąjį poveikį fiskalinės politikos kryptčiai⁹. Todėl Prancūzija išlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Tuo pačiu metu nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai sudarė 1,7 procentinio punkto. Tas reikšmingas skatinamasis poveikis apėmė fiskalinės politikos priemonių, kuriomis siekta sumažinti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį (0,8 % BVP papildomos grynosios biudžeto išlaidos), papildomą poveikį. Kartu grynujų pirminių einamųjų išlaidų augimą taip pat skatino pensijų, socialinių išmokų ir viešojo sektoriaus darbo užmokesčio indeksavimas (0,4 % BVP). Todėl Prancūzija nepakankamai apribojo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Reikšmingas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų skatinamasis poveikis buvo tik iš dalies susijęs su priemonėmis, kuriomis siekiama reaguoti į ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį, ir su iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidomis;

⁸ Fiskalinės politikos krypttis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Priemonės ir kitų Sąjungos fondų negražintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinės trukmės potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikiama fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

⁹ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,3 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį, kurį iš esmės lems kapitalo pervedimų, atliktų įgyvendinant Prancūzijos ekonomikos gaivinimo planą „France Relance“, kuris nėra finansuojamas Priemonės dotacijomis, poveikis.

- (17) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2023 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra palankesnis nei Komisijos 2023 m. pavasario prognozė dėl 2023 m. ir vėlesnio laikotarpio. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 1,0 %, o 2024 m. – 1,6 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. realiojo BVP augimas bus mažesnis – 0,7 %, o 2024 m. – 1,4 %, ir tokią padėtį iš esmės lems mažesnis 2023 m. vidaus paklausos (dėl bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo ir atsargų) ir 2024 m. išorės paklausos indėlis į ekonomikos augimą;
- (18) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 4,9 % BVP. 2023 m. padidėjimas daugiausia atspindi ekonominės veiklos lėtėjimą ir numatomą planuotų pajamų trūkumą. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 111,6 % 2022 m. pabaigoje iki 109,6 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 4,7 % BVP. Šis dydis mažesnis nei 2023 m. stabilumo programoje numatytas deficitas, daugiausia dėl Komisijos numatyto didesnio mokesčių elastingumo, lemiančio didesnes pajamas. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus – 109,6 % 2023 m. pabaigoje;

(19) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys fiskalinės politikos priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. Jas sudaro priemonės, kurių taikymas pratęstas nuo 2022 m., visų pirma šalies vidaus mokesčio, taikomo galutiniam elektros energijos suvartojimui (TICFE), sumažinimas ir tiesioginės subsidijos, kuriomis dujų ir elektros energijos tiekėjams kompensuojama dėl reguliuojamoms dujų ir elektros energijos kainoms taikomos viršutinės ribos, taip pat naujos priemonės, kaip antai materialine padėtimi grindžiami transporto kuro čekiai (pranc. *chèque carburant*), skirti mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir pakeičiantys 2022 m. taikytą bendrą nuolaidą, ir subsidijos labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios negali naudotis reguliuojamais elektros energijos tarifais, energijos sąskaitų padidėjimui padengti iki 2023 m. pabaigos. Tų priemonių išlaidas toliau iš dalies kompensuoja mokesčiai, taikomi energijos gamintojų ir tiekėjų nenumatytam pelnui, konkrečiai viršutinės ribos nustatymo mechanizmas, skirtas mažesnių ribinių sąnaudų rinkos pajamoms iš elektros energijos gamybos, taip pat netiesioginės mokesinės pajamos iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų ir mažesnės subsidijos šiems gamintojams, atsirandančios dėl teigiamo elektros energijos rinkos ir referencinių kainų skirtumo. Atsižvelgiant į tas pajamas, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 1,0 % BVP¹⁰. Neatrodė, kad 2023 m. dauguma priemonių būtų orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir jomis nėra visapusiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą, net jei namų ūkiams elektros ir dujų kainos viršutinė riba buvo padidinta. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos¹¹, suma 2023 m. sudarys 0,2 % BVP (palyginti su 0,1 % BVP 2022 m.). Galiausiai tikimasi, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui bus naudingas laipsniškas su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinių priemonių (apskaičiuota, kad jos sudarė 0,5 % BVP) panaikinimas;

¹⁰ Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹¹ 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl Prancūzijos 2022 m. nacionalinės reformų programos (OL C 334, 2022 9 1, p. 79).

(20) 2022 m. liepos 12 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Prancūzijai 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinės trukmės laikotarpio potencialios gamybos apimties augimo¹², atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslią paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Be to, Prancūzija turėtų būti pasirengusi pritaikyti dabartines išlaidas prie kintančios situacijos. Prancūzijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

¹² Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Prancūzijos vidutinio laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis nominaliaja verte bus 6,3 %.

(21) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis didelės infliacijos sąlygomis bus stabdomoji (+0,5 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinės politikos kryptis buvo skatinamoji (–2,0 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,6 % BVP. Tai apima 0,1 % BVP didesnes tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Apibendrinant, prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendaciją. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarė 0,4 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų poveikis fiskalinės politikos kryptčiai buvo neutralus¹³. Todėl Prancūzija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis, ji taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Šalis planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat energetinį saugumą, pavyzdžiui, investicijas pagal investicijų planą „Prancūzija 2030 m.“, kuriuo skatinama investuoti į moderniausius mokslinius tyrimus ir plėtrą bei skaitmeninę sritį, taip pat investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą šildymo sistemose ir renovuojant viešuosius ir privačiuosius pastatus, pramonės dekarbonizacijos rėmimo priemones, investicijas į darnųjį transportą, sveikatos priežiūrą ir švietimą; šie investiciniai projektai iš dalies finansuojami Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

¹³ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,3 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį, kurį iš esmės lems kapitalo pervedimų, atliktų įgyvendinant Prancūzijos ekonomikos gaivinimo planą „France Relance“, kuris nėra finansuojamas dotacijomis pagal Priemonę, ir investicijų planą „Prancūzija 2030 m.“, poveikis;

- (22) 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 4,4 % BVP. 2024 m. sumažėjimas iš esmės atspindi daugumos su energija susijusios paramos priemonių atšaukimą ir didesnį mokesčių elastingumą. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje išliks iš esmės stabilus ir sieks 109,5 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 4,3 % BVP. Šis dydis yra mažesnis nei 2023 m. stabilumo programoje numatytas deficitas, iš esmės dėl 2023 metams Komisijos prognozuojamo jau mažesnio deficito bazės efekto. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus – 109,5 % 2024 m. pabaigoje;
- (23) 2023 m. stabilumo programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti daugumą energijos paramos priemonių. Komisijos dabartiniu vertinimu, 2024 m. energijos paramos priemonių grynosios išlaidos sudarys 0,2 % BVP. Tie įverčiai grindžiami prielaida, kad energijos kainos vėl nepradės didėti. Neatrodo, kad energijos paramos priemonės, kurias šiuo metu planuojama toliau taikyti 2024 m., būtų skirtos pažeidžiamiems namų ūkiams ar įmonėms. Jomis nėra visapusiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą;

- (24) Reglamentu (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą¹⁴. Atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus ir poreikį sumažinti deficitą iki mažesnės nei 3 % Sutartyje nustatytos BVP pamatinės vertės, Komisijos nuomone, 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,7 % BVP. Siekiant užtikrinti tokį pagerėjimą ir laikantis Komisijos metodikos, grynujų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas¹⁵ 2024 m. neturėtų viršyti 2,3 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 1,0 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, jei tai bus įmanoma atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradėdant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl to grynujų pirminių išlaidų augimas būtų mažesnis nei rekomenduotas 2024 m. didžiausias augimo tempas;
- (25) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 3,1 %, o tai yra daugiau nei rekomenduojamas augimo tempas. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatytas koregavimas yra mažesnis nei sutaupytos lėšos visiškai laipsniškai panaikinus energijos paramos priemones. Tokią padėtį lemia didesnės investicijos pagal programą „Prancūzija 2030 m.“ ir visiškas įmonių pridėtinei vertei taikomo gamybos mokesčio panaikinimas;

¹⁴ Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, būtų taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

¹⁵ Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

(26) remiantis 2023 m. stabilumo programa, valstybės investicijos turėtų išlikti stabilios – 3.8 % BVP 2023 m.–2024 m. 2023 m. stabilumo programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Tarp tų reformų ir investicijų – viešųjų finansų valdymo reforma ir naujas išlaidų peržiūros mechanizmas, pensijų ir bedarbio pašalpų sistemos reformos, taip pat investicijos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms skatinti (tai numatyta ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane). 2023 m. stabilumo programoje išdėstyta vidutinės trukmės fiskalinė kryptis iki 2027 m. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitai palaipsniui sumažės iki 3,7 % BVP 2025 m., 3,2 % 2026 m. ir 2,7 % iki 2027 m. Todėl planuojama, kad 2027 m. valdžios sektoriaus deficitai bus mažesni nei 3 % BVP. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 109,5 % 2024 m. pabaigoje iki 108,3 % iki 2027 m. pabaigos;

(27) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas įgyvendinamas. Prancūzija pateikė vieną mokėjimo prašymą, atitinkantį 38 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tarpines ir siektinas reikšmes, o bendra išmoka siekė 7 400 000 EUR. Tarpinės reikšmės atspindi viešųjų finansų, būsto, judumo, užimtumo, įgūdžių lavinimo ir sveikatos priežiūros sričių reformų įgyvendinimo pažangą. Kelios siektinos reikšmės atspindi stambias investicijas į energinės pastatų renovacijos, pramonės dekarbonizacijos, netaršių transporto priemonių, mokslinių tyrimų, jaunimo užimtumo ir švietimo sritis. 2023 m. balandžio 20 d. Prancūzija pateikė savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant „REPowerEU“ skyrių, pakeitimą. Prancūzijos prašymas leisti pakeisti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą grindžiamas būtinybe atsižvelgti į didelę infliaciją, kilusią 2022 m., tiekimo grandinių sutrikimus ir pagal Priemonę numatyto didžiausio dotacijų asignavimo sumažinimą. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Prancūzijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą plane nenumatytą ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

- (28) 2022 m. Komisija patvirtino daugumą Prancūzijos sanglaudos politikos programavimo dokumentų, išskyrus Sen Marteno programą, kuri buvo priimta 2023 m. kovo 20 d. Kad Prancūzijoje būtų įgyvendinamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas ir vyktų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;
- (29) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir sanglaudos politikos programomis, Prancūzijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su įgūdžių trūkumu ir nelygybe švietimo sistemoje, energetikos politika ir žaliaja pertvarka. Išsprendus šias problemas būtų galima patobulinti darbuotojų įgūdžius, pakelti darbo jėgos našumą, padidinti Prancūzijos įmonių energijos vartojimo efektyvumą, kartu apskritai padidinant Prancūzijos ekonomikos konkurencingumą;
- (30) Prancūzijoje tebėra didelis darbo jėgos trūkumas. Remiantis 2023 m. apklausa apie darbo jėgos poreikius (kurią atliko *Pôle Emploi*), 61 % darbdavių mano, kad ir 2023 m. kils sunkumų įdarbinti darbuotojus, visų pirma statybos ir pramonės sričių (dviejų sektorių, kuriems didelį poveikį daro žalioji ir skaitmeninė pertvarkos) kvalifikuotus darbuotojus. Pastaraisiais metais Prancūzija, iš dalies naudodamasi Priemone, padidino investicijas į darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą. Tačiau vertinimai rodo, kad žemos kvalifikacijos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir toliau kyla įvairių kliūčių, dėl kurių tikslinės programos, kaip antai investicijų į įgūdžius planas, yra ne tokios efektyvios. Nors žemos kvalifikacijos darbuotojų dalyvavimas mokymuose auga, jis išlieka mažesnis nei kitų darbuotojų, ir iš mokymų, per kuriuos galima įgyti kvalifikaciją, jie gauna mažiau naudos. Darytina išvada, kad švietimo sistema ir toliau turėtų teikti pirmenybę tam, kad į darbo rinką būtų išleidžiama daugiau pakankamus bazinius įgūdžius ir kvalifikaciją įgijusių jaunuolių;

- (31) nepaisant EBPO vidurkį viršijančio bendro viešųjų išlaidų lygio ir gerų rezultatų, Prancūzijos švietimo sistemai būdinga didelė prastai besimokančių asmenų dalis, o didžiausią įtaką mokinių rezultatams daro socialinė ir ekonominė padėtis. Ypač nerimą kelia nepakankami mokymosi pasiekimai ir nevienodi įgyti įgūdžiai matematikos srityje. Remiantis nacionalinėmis ir tarptautinėmis apklausomis, matematikos rezultatų vidurkis per pastaruosius 30 metų Prancūzijoje tolygiai prastėjo. Imtasi tam tikrų veiksmų bazinių įgūdžių įgijimui stiprinti, be kita ko, nuo 2019 m. sustiprintas matematikos ir prancūzų kalbos mokytojų tęstinis rengimas ir nuo 2023–2024 m. vidurinės mokyklos pirmos klasės programa papildyta vienos valandos pagalbinio matematikos ir prancūzų kalbos moduliu. Planas perpus sumažinti palankių sąlygų neturinčių valstybinių ikimokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigų pirmos ir antros klasių mokinių skaičių jau beveik įvykdytas ir jau yra vertinamas ilgalaikis jo poveikis atitinkamų 300 000 mokinių mokymosi rezultatams. Tačiau didelė dalis palankių sąlygų neturinčių mokinių, gyvenančių ne prioritetingose vietovėse, negauna iš to naudos. Be to, nepaisant investicijų ir pažangos, mokiniams ir studentams su negalia vis dar sudėtinga dalyvauti įprasto ugdymo sistemoje;
- (32) 2022 m. Prancūzija toliau investavo į pameistrystės sistemą ir tolesnes galimybes mokytis darbo vietoje, pavyzdžiui, įgyvendino profesinio mokymosi reformą vidurinėse mokyklose. Nors šios priemonės galėtų duoti teigiamų rezultatų, jų poveikis dar neįvertinamas, o į programų rengimą turėtų labiau įsitraukti specialistai ir mokytojai. Nepaisant mokymo sąlygų gerinimo priemonių, be kita ko, padidinto mokytojų darbo užmokesčio, nerimą ir toliau kelia mokytojo profesijos patrauklumas ir didelė dalis sutartininkų, kurie dažnai yra žemesnės kvalifikacijos ir mažiau patyrę nei nuolatiniai darbuotojai, be to, turi nepakankamai galimybių dalyvauti mokymuose. Apskritai, mokytojų ir besimokančiųjų santykis išlieka vienas didžiausių Sąjungoje;

(33) palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, Prancūzijos energijos rūšių derinyje iškastinio kuro yra mažiau, tačiau šalis išlieka priklausoma nuo importuojamo iškastinio kuro. Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Prancūzijoje, palyginti su dujų suvartojimo vidurkiu tuo pačiu laikotarpiu per ankstesnius penkerius metus sumažėjo 16 % – daugiau nei 15 % mažinimo tikslas, nustatytas Tarybos reglamente (ES) 2022/1369¹⁶. Prancūzija galėtų toliau dėti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų poreikį iki 2024 m. kovo 31 d. pagal Tarybos reglamentą (ES) 2023/706¹⁷. Dėl dabartinės geopolitinės padėties ir aukštų energijos kainų Prancūzija turi nedelsdama dėti dar daugiau pastangų, kad pasiektų nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytus atsinaujinančiosios energijos tikslus. 19,1 % bendro galutinio energijos suvartojimo tenka atsinaujinančiųjų išteklių energijai, taigi Prancūzija atsiliko nuo savo 23 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2020 m. tikslo. Be to, šalis vėluoja įgyvendinti 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą ir atsilieka nuo atsinaujinančiųjų išteklių energijos, visų pirma skirtos elektros energijai gaminti ir šildymui, diegimo. Skubus atsinaujinančiųjų išteklių energijos, kaip antai saulės ir vėjo energijos, diegimas padėtų Prancūzijai pagerinti energetinį saugumą ir įvairinti tiekimą, sumažinant iškastinio kuro naudojimą. Žemą atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo rodiklį galima paaiškinti tuo, kad leidimų išdavimo administracinės procedūros yra lėtos ir sudėtingos. Leidimų išdavimo visoms technologijoms (sausumos ir jūrų vėjo ir saulės jėgainėms) vilkinimas siejamas su politinės paramos projektams trūkumu, netinkamu planavimu ir ilgai trunkančiomis bei sudėtingomis leidimų išdavimo procedūromis. Be to, kyla iššūkių, susijusių su visuomenės pritarimu, ir teisinių iššūkių, todėl investuotojai ir plėtotojai susiduria su netikrumu. Leidimų išdavimo procesas galėtų būti paspartintas paskiriant daugiau darbuotojų ir finansinių išteklių tiek regioninėms centrinėms administracijoms, tiek atitinkamoms institucijoms ir tinklo operatoriams. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įrengimui užtikrinti taip pat svarbu pagerinti teritorijų planavimo procedūras ir sparčiau vykdyti viešųjų pirkimų procedūras.

¹⁶ 2022 m. rugpjūčio 5 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių (OL L 206, 2022 8 8, p. 1).

¹⁷ 2023 m. kovo 30 d. Tarybos reglamentas (ES) 2023/706, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/1369, kiek tai susiję su dujų poreikio mažinimo priemonių taikymo laikotarpio pratęsimu ir jų įgyvendinimo ataskaitų teikimo bei stebėjimo sustiprinimu (OL L 93, 2023 3 31, p. 1).

2023 m. Prancūzija priėmė įstatymą dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos spartinimo, kuriame pripažįstamas poreikis smarkiai plėtoti iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintą šilumą ir dujas ir didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį, kad būtų patenkinti augantys įvairios paskirties elektrifikavimo poreikiai. Minėtas įstatymas, jei būtų tinkamai įgyvendinamas, galėtų paskatinti spartesnę atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų diegimą. Tai galėtų padėti Prancūzijai pagal planą įgyvendinti 2030 m. tikslus;

- (34) kad tinklų sujungimo lygis pasiektų 2020 metams nustatytą 10 % tikslą, tolesnė parama tarpvalstybinėms elektros energijos jungtims (jau plėtojamoms arba planuojamoms) tebėra labai svarbi, kad būtų integruotos didelės atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalys. Paankstinus investicijas į vidaus ir tarpvalstybinę energetikos infrastruktūrą, bus galima sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, visų pirma nuo Rusijos dujų. Rekomenduojama, kad investicijos į naują infrastruktūrą ir tinklus, kai įmanoma, būtų pritaikytos ateičiai siekiant sudaryti palankesnes sąlygas jų ilgalaikiam tvarumui, kad ateityje jas būtų galima pritaikyti tvariems degalams. Jungtys yra labai svarbios veiksmingam energijos vidaus rinkos veikimui, nes sutelkia išteklius bendram tiekimo saugumui užtikrinti;
- (35) Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyti didelės apimties pastatų renovacijos projektai, skirti tiek socialiniam, tiek individualiam būstui, taip pat viešiesiems pastatams ir smulkesnėms įmonėms. Kiek tai susiję su gyvenamųjų pastatų renovacija, dauguma projektų orientuojami į vienos pakopos darbus, todėl pastatai yra renovuojami ribotai. Per pirmą 2022 m. pusmetį tik 27 % darbų apėmė bent dvi renovacijos pakopas ir tik 5 % atvejų pastatai renovuoti visiškai. Visapusiška renovacija galėtų turėti didelį poveikį statybų sektoriaus energijos suvartojimo mažinimui. Be to, dedant daugiau pastangų nukreipti viešąsias ir privačiąsias investicijas į pagalbą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams renovuoti pastatus ir į pastatų ūkio, kurio energinis naudingumas žemiausias, renovaciją, būtų galima pasiekti, kad iki 2030 m. neliktų 5,2 mln. neefektyviausiai energiją vartojančių būstų (kurių energijos vartojimo efektyvumo klasė yra F ir G). 2021 m. Klimato ir atsparumo įstatymu nustatyta keletas priemonių, kuriomis skatinama plačiai renovuoti pastatus, pavyzdžiui, draudimas nuo 2025 m. nuomoti būstą, kurio energijos vartojimo efektyvumo klasė yra G, nuo 2028 m. – F ir nuo 2034 m. – E. Siekiant skatinti reikšmingesnę energijos vartojimo efektyvumo padidėjimą, būtų galima patobulinti politikos sistemą, kad būtų skatinama esminė renovacija ir padedama Prancūzijai toliau didinti savo pastatų ūkio energijos vartojimo efektyvumą, didžiausią dėmesį skiriant mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams;

- (36) Prancūzijai tenka beveik 11 % visų Sąjungos rizikos kapitalo investicijų į klimato technologijų startuolius ir veiklą plečiančias įmones. Vis dėlto, nepaisant didelio visuomenės pritarimo, tik 29 % mažų Prancūzijos įmonių investavo daugiau nei 1 % savo apyvartos, kad naudotų išteklius efektyviai (Sąjungos vidurkis – 40 %). Švarių technologijų gamybos skatinimo projektai susiduria su didele administracine našta, ilgai trunkančiomis procedūromis ir bylinėjimosi rizika. Pramoninio projekto statybos leidimas bei aplinkos apsaugos leidimas išduodami ir viešo tyrimo procesas užbaigiamas vidutiniškai per 17 mėnesių. Procedūra kartais sustoja, nes projekto vykdytojas turi laukti atsakymų iš įvairių įstaigų (administracinio teismo, aplinkos apsaugos tarnybos nuomonės, viešojo tyrėjo ataskaitos). Be to, dėl stambių pramonės projektų privaloma rengti viešas konsultacijas. Šis procesas gali trukti mažiausiai šešis mėnesius, prailgindamas laikotarpį, reikalingą statybos leidimui ir aplinkos apsaugos leidimui gauti ir viešam tyrimui atlikti. Be to, dėl investicinių projektų gali būti iškeltos bylos, o bylinėjimasis gali trukti kelerius metus, dėl ko projektų gali būti atsisakoma. Nors siekiant išsaugoti viešųjų ir privačiųjų interesų viršenybę leidimų išdavimo procedūros yra būtinos, švarių technologijų gamybos skatinimo projektams jos turėtų būti supaprastintos ir sutrumpintos. Laiko sutaupyti taip pat galėtų padėti lygiagrečiai vykdomos administracinės procedūros ir naudojimui paruoštų pramoninių veiklos vietų siūlymas;
- (37) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turinčiuose sektoriuose ir profesijose, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros sektorius, trūksta darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtraukti į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėga pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriuose bei regionuose, kuriuos žaliaji pertvarka veikia labiausiai. Kaip pranešta, 2022 m. Prancūzijoje trūko kelių profesijų, kurioms reikalingi su žaliaja pertvarka susiję specifiniai įgūdžiai arba žinios, darbuotojų, be kita ko, civilinės inžinerijos technikų, elektros gamybos įrenginių operatorių ir inžinerijos specialistų;

- (38) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. stabilumo programą, o jos nuomonė¹⁸ atspindėta 1 rekomendacijoje;
- (39) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačiabazės paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus, kadangi energijos kainų spaudimas mažėja; ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais švelninamas perkamosios galios praradimas, kartu ribojant antrinį poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir spręsti įgūdžių trūkumo problemą; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad energijos parama įmonėms būtų ekonomiškai efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas, ir v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Prancūzijai skirtomis 1, 2, 3 ir 4 rekomendacijomis prisidedama prie pirmos, antros, trečios ir ketvirtos 2023 m. euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo;
- (40) atsižvelgdama į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. nacionalinę reformų programą ir 2023 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su didele valdžios sektoriaus skola, silpnu konkurencingumu ir menku našumo augimu. 2 ir 3 rekomendacijos padeda įgyvendinti 1 rekomendaciją, 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda tiek naikinti disbalansą, tiek pagal 39 konstatuojamąją dalį įgyvendinti 2023 m. euro zonai skirtas rekomendacijas,

¹⁸ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Prancūzijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Kaip galima greičiau 2023 ir 2024 m. laipsniškai panaikinti galiojančias neatidėliotinas energijos paramos priemones, valdžios sektoriaus deficitui mažinti panaudojant su tuo susijusias sutaupytas lėšas. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis naujų paramos priemonių arba toliau taikyti esamas paramos priemones, užtikrinti, kad tokiomis paramos priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 2,3 %¹⁹.

Išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą dotacijų pagal Priemonę ir kitų Sąjungos fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas.

Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinės trukmės fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinės trukmės fiskalinė būklė.

Toliau gerinti pagrindines sąlygas investicijoms ir inovacijoms palengvinti.

2. Toliau tolygiai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir, neseniai pateikus jo papildymą, įskaitant skyrių „REPowerEU“, skubiai pradėti susijusių priemonių įgyvendinimą. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, užtikrinant glaudų papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu.

¹⁹ Apskaičiuota, kad tai atitinka metinį struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimą bent 0,7 % BVP 2024 m., kaip aprašyta 24 konstatuojamojoje dalyje.

3. Spręsti įgūdžių trūkumo problemą, visų pirma suteikiant papildomų mokymosi darbo vietoje galimybių ir didinant pagrindinių įgūdžių turinčių žmonių dalį. Pritaikyti išteklius ir metodus prie palankių sąlygų neturinčių besimokančiųjų ir mokyklų poreikių, siekiant didinti švietimo ir mokymo sistemos teisingumą ir įtraukumą. Gerinti mokytojų darbo sąlygas ir pirminį bei tęstinį mokytojų rengimą.
4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro. Paspirtinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių, visų pirma vėjo, saulės ir geoterminių šaltinių bei biodujų, diegimą, be kita ko, skatinant nedidelio masto atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir kolektyvinį pasigamintos energijos vartojimą, taip pat skatinti naudoti susijusias kaupimo technologijas didinant viešąsias investicijas, sudarant palankesnes sąlygas privačiosioms investicijoms ir sprendžiant ilgai trunkančio leidimų išdavimo problemą. Toliau modernizuoti elektros energijos perdavimo bei skirstomuosius tinklus ir didinti tarpvalstybinių elektros energetikos sistemų jungčių skaičių. Toliau tobulinti politikos sistemą, kad būtų skatinama esminė energinė pastatų renovacija ir šildymo sistemų dekarbonizacija, ypatingą dėmesį skiriant mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir pastatų ūkiui, kurio energinis naudingumas mažiausias. Sukurti palankią reglamentavimo aplinką, skatinančią investicijas į švarių technologijų gamybą, be kita ko, supaprastinant ir sutrumpinant leidimų išdavimo procesą. Dėti daugiau politikos pastangų siekiant suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė